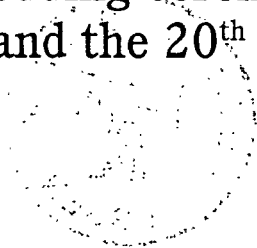

Komentarze
do Polskiego Atlasu Etnograficznego
t. VIII. Anna Drożdż:
Zwyczaje i obrzędy weselne
część III: Współdziałanie społeczności
wiejskiej podczas obrzędu weselnego
(druga połowa XIX wieku i XX wiek)

Commentaries
to the Polish Ethnographic Atlas
Vol. VIII. Anna Drożdż:
Wedding Customs and Rituals
part III: Cooperation of a village community
during a wedding ceremony (second part
of the 19th and the 20th century)

PTL

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Wydawnictwo

Uniwersytet Śląski
Uniwersytet Wrocławski

Wrocław-Cieszyn 2009

Spis treści

Przedmowa	5
Wprowadzenie	7
Rozdział I. Współdziałanie społeczne podczas przygotowań do wesela	23
1. Pomoc osób trzecich przy zapraszaniu gości weselnych	24
2. Obdarowywanie panny młodej przed weselem	28
A. Obdarowywanie panny młodej zapraszającej na wesele	30
B. Obdarowywanie panny młodej podczas kwesty przedweselnej	39
C. Obdarowywanie ubogiej panny młodej zapraszającej na wesele	43
3. Przynoszenie produktów spożywczych i/lub potraw	49
4. Pożyczanie naczyń i mebli	62
5. Pomoc w przygotowaniu potraw	65
6. Pomoc w przygotowaniu pieczywa weselnego	69
7. Przykłady współpracy w czasie wieczoru panieńskiego	80
A. Pomoc w ozdabianiu sali weselnej i domu weselnego	81
B. Wypłatanie wianka dla panny młodej	91
C. Przygotowanie różgi weselnej	99
8. Ubieranie panny młodej	104
A. Użyczenie izby w celu przygotowania panny młodej do ślubu	105
B. Ubieranie panny młodej przez osoby trzecie	109
Rozdział II. Współdziałanie społeczne podczas uczyty weselnej	115
1. Wstępowanie do karczmy po ślubie w kościele/cerkwi	116
2. Pomoc przy roznoszeniu potraw i obsłudze gości weselnych podczas uczyty	123
3. Udostępnianie pomieszczeń na potrzeby wesela	138
A. Użyczenie izb przeznaczonych na nocleg dla gości	140
B. Użyczenie pomieszczeń do wykonywania niektórych czynności związanych z weselem	142

4. Obdarowywanie panny młodej podczas oczepin	147
A. Składanie darów podczas tańca z panną młodą	150
B. Składanie darów do przygotowanych do tego celu naczyń	164
C. Odmienne sposoby przekazywania pieniędzy pannie młodej: wkładanie pieniędzy do fartuszka, kładzenie na głowie i inne	185
D. Zbieranie pieniędzy do buta panny młodej	189
E. Rola i funkcja „urzędników weselnych” przy składaniu pieniędzy podczas oczepin	193
5. Obdarowywanie panny młodej czepcami	203
Rozdział III. Współdziałanie społeczne podczas kolejnych dni wesela	209
1. Zaangażowanie gości weselnych w organizowanie poprawin i kolejnych dni wesela	210
2. Zaangażowanie dworu podczas wesela	221
3. Obdarzanie panny młodej podczas innych etapów uroczystości	223
Zakończenie	237
Summary	249
Spis map	258
List of maps	259
Źródła	260
Bibliografia	261
Aneks I. Mapa pomocnicza nr 1. „Kolejność geograficzna podawania dokumentacji w pracy”	274
Aneks II. Kolejność geograficzna podawania dokumentacji w pracy	275
Aneks III. Pieśni śpiewane podczas wypieku <i>korowaja</i> , wyplatania wianka i różgi weselnej oraz podczas oczepin	277
Aneks IV. Przykłady współdziałania społecznego wyekscerpowane z literatury	300
Aneks V. Miejscowości spoza stałej sieci badawczej PAE	321
Indeks nazw geograficznych	331

Contens

Preface	5
Introduction	7
Chapter I. Social cooperation during the preparation to the wedding	23
1. Help by third parties with invitations of the wedding guests	24
2. Offering gifts to the bride before the wedding	28
A. Offering gifts to the bride (as she distributed wedding invitations)	30
B. Offering gifts to the bride during a pre-wedding collection	39
C. Offering gifts to a poor bride (as she distributed wedding invitations)	43
3. Bringing of food products or ready-made dishes	49
4. Lending of pottery and furniture	62
5. Help with preparation of dishes	65
6. Help with preparation of bread for the wedding	69
7. Examples of cooperaton during the hen night	80
A. Help with decorating of the wedding room and wedding house	81
B. Plaiting of the maidenhead for the bride	91
C. Making of the wedding birch	99
8. Dressing of the bride	104
A. Making a room available for the purposes of the wedding	105
B. Dressing of the bride by third persons	109
Chapter II. Social cooperation during the wedding reception	115
1. Going into the inn after the church ceremony	116
2. Help with serving dishes and waiting on the wedding guests	123
3. Making rooms available for the purposes of the wedding	138
A. Making rooms available to put the guest up for the night	140
B. Making rooms available for activities connected with the wedding	142

4. Offering gifts to the bride during the putting on of the wife's cap	147
A. Offering gifts during the dance with the bride	150
B. Offering gifts into specially prepared pots	164
C. Other ways of offering money to the bride: putting money into her apron, putting money on the head, etc.	185
D. Collecting money in the bride's shoe.	189
E. The role of the „wedding officials” during the offering of money during the putting on of the wife's cap	193
5. Offering gifts of caps to the bride	203

Chapter III. Social cooperation during the following days of the wedding 209

1. Participation of wedding guests in the organisation of the second and following days of the celebrations and the following days of the wedding	210
2. Participation of the squire and his family during the wedding	221
3. Offering gifts to the bride during other stages of the wedding	223
Conclusion	237
Summary	249
The list of maps	258
Quoted sources	260
Bibliography	261
Appendix I. Additional map: „The Geographical Order of Documentation in the Paper”.	274
Appendix II. Geographical order of documentation discussed in the paper	275
Appendix III. The songs are sung during baking <i>korowaj</i> – a special cake for wedding, plaiting of wreath and twing also bringing gifts of bride wher a coif is put on her head	277
Appendix IV. The examples of co-operation are written down from litera- ture	300
Appendix V. Villages outside the permament research network of the PEA	321
Index of geographical names	331